

Fővárosi Ítéltábla
mint másodfokú bíróság
1.Mpkf.35.010/2022/8.

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a dr. Nyitrai Károly Ügyvédi Iroda (1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 16.-17.) által képviselt **Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete** (1085 Budapest, Somogyi Béla út 20.) **I. rendű kérelmezőnek** és a **Pedagógusok Szakszervezete** (1068 Budapest, Városligeti fasor 10.) **II. rendű kérelmezőnek - Magyarország Kormánya** (1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 4., képviseli: Emberi Erőforrások Minisztériuma Perképviselési Osztály) **kérelmezettel** szemben sztrájk jogszerűsége és még elégséges szolgáltatás mértékének megállapítása iránt indult nemperes eljárásban a Fővárosi Törvényszék 12.Mpk.75.018/2022/10. számú végzése ellen, a kérelmezett 12. számú fellebbezése folytán meghozta az alábbi

v é g z é s t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság végzését megváltoztatja, és megállapítja, hogy a 2022. január 31. napján tartott sztrájk jogellenes volt.

Kötelezi a kérelmezőket, hogy fejenként 15 napon belül fizessen meg a kérelmezettnek 5.000 (ötezer) forint elsőfokú, és 3.000 (háromezer) forint másodfokú perköltséget.

A felmerült elsőfokú-, és fellebbezési illetéket az állam viseli.

A végzés ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás

[1] A kérelmezők sztrájkbizottságot alapítottak, és 2021. október 5. napján levelet küldtek Magyarország Kormánya kérelmezett részére, hogy az 1989. évi VII. törvény (Sztrájk törvény) 2. § (2) bekezdése értelmében jelölje ki képviselőjét. A felek a sztrájkkal kapcsolatos egyeztetést tartottak 2021. október 13., 2021. november 1., 2021. november 18., 2021. december 1., majd 2021. december 15. napján. A sztrájkkövetelések a tárgyalások során módosultak, az utoljára módosított követeléseket 2021. december 1. napján tartott tárgyaláson szóban, majd 2021. december 2. napján levélben is bejelentették a kérelmezők.

[2] A sztrájkbizottság hatályos sztrájkkövetelése az alábbi volt:

1. A PDSZ és a PSZ által létrehozott sztrájkbizottság követeli a kötelező oltásról szóló 599/2021. (X.28.) Kormányrendelet módosítását, valamint a megállapodásig, de legalább egy hónapig a kötelező oltásról szóló rendelet végrehajtásának felfüggesztését.

A munkavégzés ne legyen pusztán a koronavírus elleni védőoltás feltételéhez kötött. A munkahelyi feladatellátás ne csak oltás felvételével, hanem érvényes védettségi igazolvánnyal, vagy megfelelő szintű védettség laboratóriumi eredménnyel történő igazolásával is lehetséges legyen. Ennek hiányában a munkavállaló munkahelyi foglalkoztatása rendszeres munkahelyi és ingyesen biztosított teszthez köthető.

A közös sztrájkbizottság követeli annak visszavonását is, hogy a nem állami intézményekben a kötelező oltás bevezetéséről a polgármesterek és a munkáltatók határozzanak, ezáltal a döntés felelősségét a kormány olyan szereplőkre hárítsa, akik ehhez sem országos, sem területi járványügyi adatokkal, sem pedig megfelelő szaktudással nem rendelkeznek.

2. A pedagógus-előmeneteli rendszer szerint besoroltak garantált illetménye 2022. január 1-jétől – a Kormány által ajánlott 10 százalékon felül – további 45 százalékkal emelkedjen.
3. Az oktatási ágazatban nem pedagógus munkakörben foglalkoztatott munkavállalók garantált illetménye a költségvetési törvényben meghatározott közalkalmazotti fizetési osztályok első fokozatának összege – a fizetési fokozathoz tartozó legkisebb szorzószámok megtartásával – 2021. szeptember 1. napjával emelkedjen a következők szerint: A1-nél a minimálbérre, B1-nél a garantált bérminimumra, F1-nél a garantált bérminimum 130 %-ára.
4. A pedagógus munkakörben foglalkoztatottak kötelező óraszama a 2022/2023-as tanévben heti 24 óra, az osztályfőnökök kötelező óraszama heti 22 óra legyen. Az ezt követő tanévtől a kötelező óraszám csökkenjen a korábbi közoktatási törvény szerinti kötelező óraszám mértékére.
5. A pedagógiai és gyógypedagógiai asszisztensek legfeljebb heti 35 órát legyenek beoszthatók gyermek- vagy tanulócsoporthoz önállóan végzendő gyermekfelügyeletre.

[3] Mivel a tárgyalások nem vezettek eredményre, ezért a kérelmezők 2022. január 31. napjára kétórás, míg ennek eredménytelensége esetére 2022. március 16-tól határozatlan időtartamú sztrájkot hirdettek a 2021. december 16-án a kérelmezett képviselője részére elküldött levelükben.

[4] A felek a tárgyalások során a még elégséges szolgáltatások körében is egyeztettek egymással, melynek során különböző ajánlatokat tettek.

[5] Mivel a sztrájk ideje alatt nyújtott még elégséges szolgáltatásokról a felek megállapodni nem tudtak, a kérelmezők 2021. december 21. napján kérelmet nyújtottak be a Fővárosi Törvényszékhez a még elégséges szolgáltatások megállapítása iránt.

A kérelmezők kérelme

[6] A kérelmezők a még elégséges szolgáltatás mértékére vonatkozó ajánlatukat az alábbiak szerint terjesztették elő:

1. A sztrájk időtartama alatt valamennyi a sztrájkkal érintett köznevelési intézményben – függetlenül annak fenntartójától – az intézményben tartózkodó gyermekek felügyeletét és étkezését, továbbá a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében a szakmai szabályoknak megfelelő ellátást – a gyermekek életének, testi épségének megóvása érdekében – biztosítani kell.
2. A gyermekek felügyeletét és étkeztetését a következők szerint kell biztosítani a sztrájk időtartama alatt:
  - 2/1. Kérelmezők az adott köznevelési intézményben sztrájkot szervező helyi sztrájkbizottság, ennek hiányában a helyi sztrájkszervező útján – a továbbiakban: „helyi sztrájkbizottság” – a sztrájkot megelőzően 2022. január 28. napján 12 óráig jelzik az intézményvezető részére a sztrájokban várhatóan részt vevő közalkalmazottak / munkavállalók létszámát. A helyi sztrájkbizottság adatszolgáltatását 2022. január 28. napján 12 óráig pontosítja, majd 2022. január 31. napján 7:30-kor is közli a sztrájokban résztvevők létszámát azzal, hogy a sztrájkhoz ezt követően is bárki csatlakozhat, illetve a sztrájokban való részvételtől akár el is állhat, figyelemmel a Sztrájk tv. 1. § (2) bekezdésére.
  - 2/2. A köznevelési intézmények vezetői 2022. január 28. napján 12 óráig jelzik a helyi sztrájkbizottság részére, hogy várhatóan a sztrájk időtartama alatt az egyes osztályokban, illetve óvodai csoportokban, valamint a pedagógiai szakszolgálati intézményben, a pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézményben, kollégiumban hány fő lesz jelen. Az intézményvezetők adatszolgáltatásukat 2022. január 28. napján 12 óráig pontosítják, majd 2022. január 31-én reggel 7:30-kor is közlik a rendelkezésükre álló adatok alapján a helyi sztrájkbizottság részére.
  - 2/3. Az intézményvezetők és a helyi sztrájkbizottság a sztrájokban résztvevők várható létszáma és a gyermekfelügyeletre szoruló gyermekek, illetve tanulók várható létszáma alapján folyamatosan egyeztetnek és a gyermekfelügyelet, valamint a gyermekétkeztetés és a sajátos nevelési igényű gyermekek részére a szakmai szolgáltatás ellátásához szükséges létszámot meghatározzák a következők szerint:
    - 2/3-1: A gyermekfelügyelet ellátására a megfelelő szakképesítéssel rendelkező megfelelő létszámú óvodapedagógus, dajka, illetve pedagógus, valamint kollégiumi nevelő rendelkezésre álljon.
    - 2/3-2: A köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. tv. 4. melléklet 1-16. pont szerinti maximális létszámot egyetlen egy összevont óvodai csoport, iskolai osztály, csoport, kollégiumi csoport létszáma nem lépheti túl a sztrájk időtartama alatt, és ez alatt az időtartam alatt óvodai csoportonként egy fő óvodapedagógus és dajka, míg iskolában és kollégiumban osztályonként, illetve csoportonként egy fő pedagógus vagy kollégiumi nevelő lással el a gyermekfelügyeletet.
    - 2/3-3: A gyermekétkeztetés ellátására minden köznevelési intézményben a korábban megszokott rendnek és kialakult gyakorlatnak megfelelően sort kell keríteni, melyhez a szükséges létszámot az intézményvezetők és a helyi sztrájkbizottságok jelen megállapodás szerint biztosítják.
    - 2/3-4: A 2/3-1-2-3 pontok ellátásához szükséges létszámot az intézményvezető biztosítja azzal, hogy amennyiben a sztrájokban részt nem vevő közalkalmazottak / munkavállalók létszáma a még elégséges szolgáltatás mértéke és feltételei biztosításához nem elegendő, úgy a helyi sztrájkbizottság köteles a sztrájokban részt vevő közalkalmazottak / munkavállalók beállításával a még elégséges szolgáltatás jelen megállapodás szerinti mértéke és feltételei biztosításához hozzájárulni.

3. A sztrájk időtartamáról, a sztrájkban résztvevők várható létszámáról, a sztrájknak a gyermekek, tanulók irányában releváns részleteiről az intézményvezetők kötelesek 2022. január 28-án 14 óráig a szülők felé a szükséges tájékoztatást megadni.

A kérelmezett ellenkérelme

- [7] Az ellenkérelmében a kérelmezett elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a kérelmezők nem igazolták, hogy jogosultak a még elégséges szolgáltatások mértékének és feltételeinek bíróság általi megállapítására vonatkozó kérelmet benyújtani. A Sztrájk tv. 1. § (1) bekezdése alapján a szakszervezetek a sztrájk szervezésének a jogát, minden esetben a dolgozók, szakszervezet esetében a szakszervezeti tag dolgozók felhatalmazása alapján a felhatalmazás szerinti módon és mértékben gyakorolhatják. Hivatkozott arra, hogy jelen esetben kollektív munkaügyi vitáról és nem egyéni jogvitáról van szó. A szakszervezetnek olyan tartalmú felhatalmazásra van szüksége, amely a sztrájkjog gyakorlása során a dolgozó önrendelkezési jogának gyakorlásában egyes részcselekményekben történő képviselőre hatalmazza fel a szakszervezetet. Figyelemmel arra, hogy ilyen képviselői jogra való szakszervezeti felhatalmazottsággal nem rendelkeznek a kérelmezők, ezért nem is járhatnak el a dolgozók érdekében.
- [8] A még elégséges szolgáltatás mértékére vonatkozóan a kérelmezett az alábbi ellenkérelmet terjesztette elő:
- Kérelmezett a még elégséges szolgáltatás mértékébe be kívánja vonni a gyermekfelügyelet mellett az oktatás részbeni biztosítását is, tekintettel arra, hogy a gyermekek művelődéshez való alkotmányos joga biztosításra kerüljön. Az oktatás részbeni biztosítása alatt kérelmezett mind a figyelmeztető, mind pedig a határozatlan idejű gördülő sztrájk ideje alatt az órarend szerinti tanórák adott részének (2 órára kiterjedő sztrájk esetén 50 %-ának, 2 óránál hosszabb sztrájk esetén 75%-ának) tanterv, illetve tanmenet szerinti megtartási kötelezettségét érti. Egyúttal a sztrájk miatt elmaradt tanítási órákat, foglalkozásokat - a 2022. január 31-re hirdetett sztrájk vonatkozásában - 2022. február 28-ig pótolni kell.
  - A nem neveléssel-oktatással érintett időtartam vonatkozásában a gyermekfelügyeletet a járványra tekintettel úgy kell biztosítani, hogy minden gyermek, tanuló a saját csoportjával, osztályával legyen csak együtt, lehetőség szerint a megszokott fizikai környezetében.
  - az SNI-s gyermekek ellátásáról a szakmai szabályok szerint kell gondoskodni, a gyermekfelügyeletet az óvodákban, kollégiumokban, diákotthonokban is a fenti szabályok szerint kell biztosítani.
  - a kérelmezők követelését részben elfogadva kérelmezett hozzájárul ahhoz, hogy amennyiben a munkáltató a sztrájk ideje alatt, saját munkaszervezési, illetve a gyermekek felügyeleti és oktatásnevelési érdekeit illetve igényeit szem előtt tartva képes úgy megszervezni a sztrájkban részt nem vevő dolgozók munkaidő beosztását, hogy azok saját munkaidő beosztásuk teljesítésén túl a még elégséges szolgáltatás nyújtásában is közreműködjenek, akkor a sztrájkban részt nem vevő dolgozók a még elégséges

szolgáltatás nyújtásába a munkáltató által bevonhatók, minden egyéb esetben a sztrájk ideje alatt a még elégséges szolgáltatás nyújtását a sztrájkban részt vevő munkavállalók kötelesek biztosítani.

- a még elégséges szolgáltatások mértékéről és feltételeiről szóló megállapodás megkötése esetén, annak helyi szintű végrehajtásáról, a megállapodásban foglaltak konkrét teljesítéséről és mikéntjéről a helyi sztrájkbizottság keretében, a munkáltatóval szükséges tisztázni a részleteket.
- a sztrájkban való részvétel önkéntessége, a vagyonvédelem biztosításának szükségessége, a munkaidő-nyilvántartás vezetése, a jogszabályok és belső szabályzatok betartása kapcsán a felek egyetértettek.
- a szülők, gyermekek informálási kötelezettsége munkáltatót, illetve az intézményt annyiban terheli, hogy az őket érintő praktikus információkat megkapják, a sztrájkkövetelések mibenlétéről a szülők, gyermekek egyébként maguk tájékozódhatnak, a szakszervezetek nem végezhetnek ilyen tevékenységet a köznevelési intézményben.
- A sztrájk időtartamáról, a sztrájkban részt vevők várható létszámáról és köréről a helyi sztrájkbizottságnak tájékoztatnia kell az intézményt, a január 31-re tervezett sztrájk vonatkozásában legkésőbb 2022. január 27-én 14 óráig.
- A sztrájknak a gyermekek, tanulók irányában releváns részleteiről az intézményvezetők kötelesek a szülők felé a szükséges előzetes tájékoztatást megadni, a 2022. január 31-re tervezett sztrájk esetében 2022. január 28-án 14 óráig.

A kérelmezett viszontkérelme

[9] A kérelmezett az ellenkérelmével egyidejűleg a sztrájk jogellenességére vonatkozó viszontkérelmet is előterjesztett. Álláspontja szerint a meghirdetett teljes sztrájk jogellenes, tekintettel a jelen járványügyi helyzetre, mivel az sérti a Sztrájktv. 3. § (3) bekezdésében foglalt szabályozást, miszerint „nincs helye sztrájknak, ha az az életet, az egészséget, a testi épséget vagy a környezetet közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné”. Előadta, hogy a veszélyeztetés fennáll, közvetlenül is súlyos volta pedig abból következik, hogy a vírushatás átadása a családok között az iskolába járó gyerekek közvetítésével széles körben megvalósulhat.

[10] Az egyes sztrájkkövetelések tekintetében az alábbiakat adta elő:

[11] A köznevelésben foglalkoztatottak kötelező oltására vonatkozó sztrájkkövetelés jogellenessége vonatkozásában hivatkozott arra, hogy ezen követelés annak okafogyottsága miatt jogellenes. A kötelező oltásról szóló 599/2021. (X.28.) Korm. rendelet egyedi miniszteri engedély alapján lehetővé tette az oltási kötelezettség alóli mentesítést, mely alapján kb. 3000 ügy került elbírálásra 2021. december 21. és 2022. január 2. között. Egyebekben azok számára, akiknél az oltás felvételének egészségügyi akadálya van, folyamatosan biztosított a foglalkozás-egészségügyi orvosokon keresztül a mentesítés lehetősége. Előadta továbbá, hogy

a köznevelésben dolgozó pedagógusok létszámának 98,5 %-a már kapott oltóanyagot, vagy mentesítéssel rendelkezik, ezáltal a sztrájkkövetelés teljes mértékben okafogyott, hiszen a dolgozók gazdasági és szociális érdekének a biztosítását nem szolgálja, ezért jogellenes.

- [12] Álláspontja szerint a Sztrájk törvény 3. § (3) bekezdése szerint nincs helye sztrájkknak, ha az életet, az egészséget, a testi épséget vagy a környezetet közvetlenül is súlyosan veszélyeztetné. A veszélyeztetés fennáll, közvetlen és súlyos volta pedig könnyen belátható azzal, hogy a vírusfertőzés átadása a családok között az iskolába járó gyerekek által széles körben megvalósulhat.
- [13] Hivatkozott arra, hogy olyan sztrájkkövetelés, amely „ingyenessé” minősíti a tesztelést, önmagában jogellenes, tekintettel arra, hogy azon közgazdasági kifejezés, hogy „ingyenes”, jelen esetben nem értelmezhető.
- [14] A pedagógus előmeneteli rendszer szerint besoroltak garantált illetménye 2022. január 1-jétől – a Kormány által ajánlott 10 %-on felül – további 45 %-kal való emelésére vonatkozó sztrájkkövetelés jogellenessége körében a kérelmezett hivatkozott arra, hogy a munkáltató többször is elismerte a médiában, hogy szükség van bérfejlesztésre, csak annak ütemezése és a megvalósítás jogi megoldásai tekintetében képvisel a kérelmezői oldaltól eltérő álláspontot.
- [15] A kötelező óraszám csökkentéssel kapcsolatban a kérelmezett álláspontja szerint ezen sztrájkkövetelés is jogellenes, mivel egy év időtartamra a Kormány nem alkot szabályozást, mert az köznevelés működésével nem lenne összeegyeztethető.
- [16] A garantált illetménnyel kapcsolatos sztrájkkövetelést is jogellenesnek tartotta a kérelmezett, figyelemmel arra, hogy a jelenlegi szabályok szerint is a garantált bérminimumra egészítik ki a munkavállalók bérét, illetve egy hatályos köznevelési kormányrendeleti szabályozás értelmében a munkavállalók fizetése nem lehet kevesebb, mint a mindenkori garantált bérminimum 107%-a, amelyre a munkáltató 110 %-ot kap bérfedezetként.
- [17] A gyermekfelügyeletre vonatkozó sztrájkköveteléssel kapcsolatban előadta, hogy ezen sztrájkkövetelés nem értelmezhető, mivel a pedagógiai/gyógy pedagógiai asszisztensek a pedagógusok munkáját segítik, tehát jogellenes, ha egy sztrájkkövetelés egy jogsértő megoldást akar limitálni 35 órában.

Az elsőfokú bíróság döntése

- [18] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a kérelmezők által kezdeményezett 2022. január 31. napjának 8⁰⁰ óra és 10⁰⁰ óra közötti időszakában meghirdetett 2 órás figyelmeztető sztrájk megtartása jogszerű.
- [19] A bíróság megállapította a sztrájk során a még elégséges szolgáltatást az alábbiak szerint:

1. A sztrájk időtartama alatt valamennyi, a sztrájkkal érintett köznevelési intézményben függetlenül annak fenntartójától az intézményben tartózkodó gyermekek felügyeletét és étkezését, továbbá a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében a szakmai szabályoknak megfelelő ellátását, a gyermekek életének, testi épségének megóvása érdekében biztosítani kell.
2. A gyermekek felügyelete és étkeztetése a sztrájk időtartama alatt az alábbiak szerint alakul:
  - 2.1. A kérelmezők az adott köznevelési intézményben sztrájkot szervező helyi sztrájkbizottság, ennek hiányában a helyi sztrájkszervező útján (a továbbiakban: helyi sztrájkbizottság) a sztrájkot megelőzően 2022. január 27. napján 12⁰⁰ óráig jelzik az intézményvezető részére a sztrájokban várhatóan résztvevő közalkalmazottak/munkavállalók létszámát. A helyi sztrájkbizottság az adatszolgáltatását 2022. január 28. napján 12⁰⁰ óráig pontosítja, majd 2022. január 31. napján 7³⁰ órakor közli a sztrájokban résztvevők létszámát azzal, hogy a sztrájkhoz ezt követően is bárki csatlakozhat, illetve a sztrájokban való részvételtől elállhat.
  - 2.2. A köznevelési intézmények vezetői 2022. január 27. napján 12⁰⁰ óráig jelzik a helyi sztrájkbizottság részére, hogy várhatóan a sztrájk időtartama alatt az egyes osztályokban, illetve óvodai csoportokban, valamint a pedagógiai szakszolgálati intézményben, a pedagógiai szakmai szolgáltatást nyújtó intézményben, kollégiumban hány fő lesz jelen. Az intézményvezetők adatszolgáltatásukat 2022. január 28. napján 12⁰⁰ óráig pontosítják, majd 2022. január 31. napján 7³⁰ órakor is közlik a rendelkezésükre álló adatok alapján a helyi sztrájkbizottság részére.
  - 2.3. Az intézményvezetők és a helyi sztrájkbizottság a sztrájokban résztvevők várható létszámáról és a gyermekfelügyeletre szoruló gyermekek, illetve tanulók várható létszámáról folyamatosan egyeztetnek és a gyermekfelügyelet, a gyermekétkeztetés és a sajátos nevelési igényű gyermekek részére a szakmai szolgáltatás ellátásához szükséges létszámot az alábbiak szerint határozzák meg:
    - 2.3.1. A gyermekfelügyelet ellátására megfelelő szakképesítéssel rendelkező, megfelelő létszámú óvodapedagógusnak, dajkának, pedagógusnak, valamint kollégiumi nevelőnek kell rendelkezésre állnia.
    - 2.3.2. A köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4. sz. melléklet 1-16. pontja szerinti maximális létszámot egyetlenegy összevont óvodai csoport, iskolai osztály, csoport, kollégiumi csoport létszáma sem lépheti túl a sztrájk időtartama alatt. Óvodai csoportonként egy fő óvodapedagógus és dajka, míg iskolákban és kollégiumokban osztályonként, illetve csoportonként egy fő pedagógus, vagy kollégiumi nevelő látja el a gyermekfelügyeletet.
    - 2.3.3. A gyermekétkeztetés ellátására minden köznevelési intézményben a korábban megszokott rendnek és kialakult gyakorlatnak megfelelően kell sort keríteni,

melyhez a szükséges létszámot az intézményvezetők és a helyi sztrájbizottságok jelen megállapodás szerint biztosítják.

2.3.4. A fenti pontok ellátásához szükséges létszámot az intézményvezető biztosítja azzal, hogy amennyiben a sztrájkban részt nem vevő közalkalmazottak/munkavállalók létszáma a még elégséges szolgáltatás mértékének és feltételeinek biztosításához nem elegendő, úgy a helyi sztrájbizottság köteles a sztrájkban résztvevő közalkalmazottak/munkavállalók beállításával a még elégséges szolgáltatás jelen végzésben megállapított mértéke és feltételei biztosításához hozzájárulni.

3. A sztrájk időtartamáról, a sztrájkban résztvevők várható létszámáról, a sztrájknak a gyermekek, tanulók irányításában releváns részleteiről az intézményvezetők kötelesek 2022. január 28-án 14⁰⁰ óráig a szülők felé a szükséges előzetes tájékoztatást megadni.

[20] Az elsőfokú bíróság kötelezte a kérelmezettet, hogy fizessen meg a kérelmezőknek külön-külön 45.000 forint + Áfa perköltséget.

[21] Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a Sztrájktörvény rendelkezéseiből nem vonható le olyan következtetés, hogy a sztrájk jogszerűsége és a még elégséges szolgáltatások megállapítása közül, bármelyik a másik eljárás előfeltételét képezné. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint ugyanazon nemperes eljárásban vagy azzal egyidőben megindított másik nemperes eljárásban ugyanazon dolgozói csoport által, ugyanazon időben tervezett sztrájk tekintetében a sztrájk jogszerűségéről, illetve jogellenességéről, valamint a még elégséges szolgáltatás mértékéről és feltételeiről is döntenie kell. Ennek következtében az elsőfokú bíróság a sztrájk jogszerűsége és a még elégséges szolgáltatás megállapítására irányuló kérelem tekintetében is határozatot hozott.

A sztrájk jogellenessége

[22] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a sztrájk közvetlenül nem veszélyezteti sem a tanulók, sem az intézményekben dolgozók életét, egészségét és testi épségét, mivel a veszélyhelyzetet maga a pandémiás helyzet okozza. A kérelmezett által megjelölt járvány terjedésére utaló kockázatok tehát jelen vannak akkor is, ha a sztrájk nem kerül megtartásra. A kérelmezett semmilyen olyan körülményt nem valószínűsített, mely azt támasztaná alá, hogy a sztrájk alatt a gyermekek a normál oktatási menethez képest közvetlenebb és súlyosabb veszélyeztetettségben lennének.

[23] Az elsőfokú bíróság rámutatott arra, hogy a dolgozók Alaptörvényben biztosított joga a munkabeszüntetés intézménye, ezért a bíróságnak azt kell vizsgálnia, hogy ezen alapjogok korlátozása arányosan viszonyul-e más személyek jogainak időbeli korlátozáshoz.

[24] Az egyes sztrájkkövetelésekkel kapcsolatban a bíróság az alábbiakat rögzítette:

1. A Sztrájk törvénynek nincs olyan rendelkezése, mely szerint okafogyott követelés esetén nincs helye sztrájknak. Nincs jelentősége annak, hogy a pedagógusok átoltottsága milyen mértékű, de egyébként is a kérelmezett nem valószínűsítette az általa megjelölt 98,5 %-os mértéket.
2. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a dolgozók szociális érdekeik biztosítása körében tarthatnak munkabeszüntetést a kötelező védőoltásra vonatkozó szabályozás megváltoztatása érdekében, ezen követelés nem ütközik a törvénybe, a sztrájk megtartása e körben jogszerű.
3. Az elsőfokú bíróság rámutatott arra, hogy a béremelésre irányuló sztrájk jogszerű, hiszen az a dolgozók gazdasági érdekeinek biztosítására szolgál. Nincs jelentősége annak, hogy milyen mértékű béremelést tartanak indokoltnak a felek és annak sem, hogy ennek esetlegesen egy része már megvalósult.
4. Az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy jogszerű a munkabeszüntetés abban az esetben is, ha annak célja a kötelező óraszámok csökkentése, mivel ez a követelés is a gazdasági, szociális érdekek biztosítására szolgál.
5. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint nem zárja ki a Sztrájk törvény, hogy a munkabeszüntetés célja az legyen, hogy önállóan, legfeljebb heti 35 órában végezzék tevékenységüket az asszisztensek. Ez a követelés a gazdasági és szociális érdekek biztosítására szolgál, így a sztrájk jogszerű.

A még elégséges szolgáltatás

- [25] A még elégséges szolgáltatás mértékével kapcsolatban az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a Sztrájk törvény 1. § (1) bekezdése szerint a sztrájkjog gyakorlása a dolgozókat illeti meg, ami egy kollektív jogosultság, nem gyakorolható egy munkavállaló által. A kérelmezett tévesen értelmezte a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) szakszervezeti képviseleti jogosultságára vonatkozó szabályait. Jelen nemperes eljárás kérelmezettje ugyan nem közvetlen a munkáltató, ennek oka azonban az, hogy a meghirdetett sztrájkban nem határozható meg a munkáltató személye. Az Mt. 272. § (7) bekezdése nem alkalmazható a sztrájkjog kollektív jellegéből adódóan. Az egyéni dolgozó bírósági képviseletéhez valóban meghatalmazásra lenne szükség, jelen eljárásban azonban a szakszervezet nem a saját tagja munkaügyi perében jár el. A fentiek alapján a kérelmezők a nemperes eljárásban a dolgozók külön felhatalmazása nélkül is félként járhatnak el.
- [26] A még elégséges szolgáltatás mértékéről és feltételeiről a munkaügyi bíróság a felek által megtett ajánlatok mérlegelésével az egyik fél által tett végső ajánlat elfogadásáról rendelkező határozat meghozatalával dönthet. A törvény elsődlegesen a még elégséges szolgáltatások tekintetében a megállapodásról rendelkezik. Ebből következően az erre irányuló egyeztetést a felek nem kezelhetik formálisan, hanem akkor járnak el a törvény céljának megfelelően, ha érdemben és komoly, szakmailag alátámasztott ajánlattal egyeztetnek.
- [27] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a még elégséges szolgáltatást az oktatási szektorban biztosítani kell. Egyetértett a bíróság a kérelmezettel abban, hogy a közoktatás komplex szolgáltatás, amely nemcsak a gyermekek felügyeletét, hanem az oktatást is magában foglalja.

Ez azonban nem azt jelenti, hogy a még elégséges szolgáltatások meghatározásánál ezen eltérő szolgáltatások ne lennének jól elkülöníthetők. A kérelmezők ajánlatukban vállalták valamennyi gyermek felügyeletét azzal, hogy a figyelmeztető sztrájk alatt oktatási tevékenységet nem végeznek. Nem került megosztásra tehát egyetlen szolgáltatás sem, és a gyermekfelügyeletnél a kérelmezők ajánlata figyelemmel volt a jogszabály által meghatározott maximális csoportlétszámmra. Megjegyezte a bíróság, hogy helyesen hivatkoztak a kérelmezők arra, hogy a sztrájk alatt kieső tanórákat nem lehet munkaidő átcsoportosítással pótolni. A gyermekfelügyelet és az oktatás azonban nem tekinthető egységes szolgáltatásnak/tevékenységnek. Téves az a kérelmezetti álláspont, miszerint a még elégséges szolgáltatás körében valamennyi feladatot el kell látni és csak a szolgáltatás mértékének gyakorisága csökkenthető.

- [28] Az elsőfokú bíróság hivatkozott az Alaptörvény XVII. cikk (2) bekezdésére, mely rögzíti a munkavállalók munkabeszüntetéshez való jogát. Rámutatott arra, hogy a még elégséges szolgáltatások megállapítására azért van szükség, hogy lehetőség szerint a társadalom a sztrájk következményeit ne olyan súllyal érezze, mint a munkáltató. Ez azonban nem jelentheti azt, hogy a még elégséges szolgáltatás mértékét olyan szinten kell megállapítani, ami a munkáltató, a társadalom számára lényegében észrevehetetlen, hiszen az a sztrájk intézményét kiüresíti. A bíróság álláspontja szerint a kérelmezett ajánlata, miszerint a felügyelet mellett az órák 50 %-át meg kell tartani, a 2 órás figyelmeztető sztrájk esetében megalósítja a fentieket.
- [29] Kiemelte a bíróság, hogy többlétszolgáltatást jelent az összevont csoportok létrehozása, mivel így a gyermekek felügyelete minden intézményben megtörténik. Ezzel kapcsolatban a kérelmezett más megoldást nem terjesztett elő. A KMK véleményben rögzítettek szerint pedig elvárható lett volna a kérelmezői ajánlat el nem fogadása esetére egy másik, szakmailag alátámasztott ellenajánlat.
- [30] Az elsőfokú bíróság a sztrájk idő előttiségeivel kapcsolatban arra a következtetésre jutott, hogy a felek megállapodása hiányából került sor a kérelem előterjesztésére az elégséges szolgáltatások vonatkozásában. A figyelmeztető sztrájkoknak pedig még a felek egyetértése alatt is helye van, így a kérelem nem tekinthető idő előttinek.
- [31] Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság a kérelmezők ajánlatát fogadta el és a figyelmeztető sztrájk alatt a még elégséges szolgáltatás mértékét a rendelkező részben foglaltak szerint állapította meg.

Fellebbezés

- [32] Az elsőfokú végzés ellen a kérelmezett terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen az Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 176. § (1) bekezdés f) pontja alapján az elsőfokú végzés hatályon kívül helyezését és az eljárás megszüntetését kérte.
- [33] Másodlagosan az elsőfokú végzés hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra, és új határozat hozatalára utasítását kérte a Pp. 380.§-a alapján.

- [34] Harmadlagosan az elsőfokú bíróság végzésének megváltoztatását, a sztrájk jogellenességének megállapítását, valamint a kérelmezők eltiltását a jövőre nézve, miszerint a még elégséges szolgáltatás tárgyában való jogerős bírósági határozatot megelőzően tartsanak sztrájkot.
- [35] A kérelmezett elsődlegesen arra hivatkozott, hogy jogerős bírósági végzés hiányában megtartott figyelmeztető sztrájk jogellenes volt. A kérelmezők az általuk kezdeményezett figyelmeztető sztrájkot annak ellenére tartották meg, hogy a felek között megállapodás vagy jogerős bírósági döntés született volna. A kérelmezett hivatkozott a sztrájkjog gyakorlásának egyes kérdéseiről szóló 1/2013. (IV.8.) KMK véleményre is, mely szerint a még elégséges szolgáltatás mértékében és feltételeiben való megállapodás hiányában, az arról való jogerős bírósági döntés a tervezett sztrájk megtarthatóságának törvényi előfeltétele.
- [36] Előadta továbbá, hogy az elsőfokú végzés jogellenes a még elégséges szolgáltatás kapcsán előírt időpontokra tekintettel. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú végzésben foglalt megoldás kiemelkedően contra legem, mivel pl. a köznevelési intézmények vezetői már ekkor késedelembe voltak a 2022. január 27. 12⁰⁰ óra/percig teljesítendő jelentési „kötelezettségükre” vonatkozóan, mivel előző napra a bíróság végzése számukra ilyen kötelezettséget írt elő.
- [37] A kérelmezett hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság szakszerűtlen eljárásának egyenes és kényszerű következménye lett az, hogy a kérelmezők által 2022. január 31. napjára meghirdetett figyelmeztető sztrájk előtt a bíróság a törvényi eljárási határidőket is betartva, nem tudott jogerős végzést hirdetni a még elégséges szolgáltatások vonatkozásában, valamint az a tény is, hogy a kérelmezett fellebbezési joga az elsőfokú eljárás hibái miatt lényegében kiüresedett.
- [38] Az elsőfokú végzés kihirdetésekor az elsőfokú bíróság a törvényi 5 napos fellebbezési és 5 napos másodfokú határidőket összeadva a 2022. január 31. napjára meghirdetett sztrájk időpontjára tekintettel már legalább 8 napos késésben volt, amelynek eredményeképp az elsőfokú bíróság által is tudottan, a sztrájk jogszerű, 2022. január 31-i napi megtartása ellehetetlenült.
- [39] A kérelmezett hivatkozott arra, hogy a lakosságot alapvetően érintő tevékenységet végző munkáltatónál a sztrájkjog (jogszerű) gyakorlása két alanyi kört is érint. Ezen alanyi kör egyike a munkáltató-munkavállaló relációja – mint horizontális – a másik pedig a munkáltató és a lakosság közötti – mint vertikális – viszonyrendszer. Előadta, hogy a sztrájkjog gyakorlása és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés közötti érdekkonfliktus esetében a sztrájkjog korlátozása tulajdonképpen a lakosság alapjogainak a minél magasabb szinten történő garntálása érdekében történik.
- [40] A kérelmezett álláspontja szerint a sztrájk ideje alatt a rendkívüli gyermekfelügyelet nem minősül szorosan vett oktatási tevékenységnek, ennek megfelelően az elsőfokú végzés valójában egyáltalán nem biztosít még elégséges szolgáltatást sem. A köznevelési intézmény alapvető feladata a gyermekek nevelése, oktatása, a köznevelési intézmény ezen alapfeladat

elvégzésére jön létre és működik. Álláspontja szerint a még elégséges szolgáltatás során a sztrájkban résztvevő dolgozónak a megállapodás szerinti csökkentett mértékben oktatási, nevelési szolgáltatást kell nyújtania, amely magában foglalja ezen időszak alatt a gyermekfelügyelet kötelezettségét is.

- [41] A fentieken túl hivatkozott arra, hogy a sztrájkoló munkavállalókon kívül minden sztrájkolni nem kívánó, vagy a sztrájkból kimaradó személy jogát súlyosan sérti, illetve csorbítja a sztrájk.
- [42] A kérelmezett előadta, hogy a Sztrájk törvény 3.§ (3) bekezdése szerint nincs helye sztrájknak, ha az az életet, egészséget és a testi épséget közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné. Álláspontja szerint nem vitatható, hogy a veszélyeztetés fennáll, közvetlen és súlyos volta pedig abból következik, hogy a vírusfertőzés átadása a családok között az iskolába járó gyerekek közvetítésével széles körben megvalósulhat. A pandémia ideje alatt a köznevelésben bevezetett járványügyi intézkedésektől történő mindennemű eltérés kiszámíthatatlan módon fokozza a vírus terjedését, megkönnyítve annak átadhatóságát.
- [43] A kérelmezett mellékelte a Nemzeti Népegészségügyi Központ által készített szakvéleményt, amelyben az NNK akként foglalt állást, hogy összevont csoportok létrehozása járványügyi szempontból magasabb kockázatot jelenthet, mint amit a köznevelési intézményeknél a járványhelyzetben történő mindennapi működése jelent.
- [44] A kérelmezett előadta továbbá, hogy a kérelmezők un. kék szalag viselésére is buzdították a sztrájkoló pedagógusokat, amely kék szalag szimbólumot a perbeli sztrájk időszakban egyidőben egy azt használó pártszövetség a választási kampány részévé tett. Ennek következtében a kérelmezők a sztrájkot egyértelműen párpolitikai célokra is fel kívánták használni.
- [45] A kérelmezett az egyes sztrájkkövetelések jogellenessége kapcsán fenntartotta az elsőfokú eljárás során előadottakat.
- [46] A fentieken túl hivatkozott arra, miszerint a fellebbezésben új tény állítására akkor kerülhet sor, ha az új tény a fél hibáján kívüli okból az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztését követően jutott a fellebbező fél tudomására vagy következett be. A kérelmezett a fellebbezésben egyértelműen bizonyította, hogy a kérelmezők még az elsőfokú végzés szerinti elégséges szolgáltatást sem voltak képesek, illetve hajlandóak nyújtani az általuk megtartott jogellenes sztrájk ideje alatt, mely értelemszerűen az elsőfokú végzést követően, a jogellenesen megtartott sztrájk ideje alatt jutott a kérelmezett tudomására.
- [47] A kérelmezett hivatkozott arra, hogy az általa becsatolt szakvéleményt, figyelemmel az irányadó határidők rövidegére a sztrájk megtartása után tudta beszerezni.
- [48] A kérelmezett perköltség iránti kérelmet is előterjesztett.

A kérelmezők fellebbezési ellenkérelme

- [49] A kérelmezők elsődlegesen kérték, hogy a másodfokú bíróság a kérelmezett fellebbezését utasítsa vissza és az elsőfokú határozatot hagyja helyben. A kérelmezők perköltség iránti igényt is előterjesztettek.
- [50] A kérelmezők észrevételezték, hogy a kérelmezett nem jelölte meg a fellebbezésében az általa sérelmezett és a fellebbezéssel támadott bírósági határozat számát. Megítélésük szerint a fellebbezés nem felel meg a Pp. 371.§ (1) bekezdés b) pontjának sem, hiszen a még elégséges szolgáltatás mértéke és feltételei tekintetében előterjesztett másodlagos kérelem értelmezhetetlen. Ennek következtében ezen okból is visszautasításra szorul a fellebbezés.
- [51] A kérelmezők hivatkoztak arra, hogy a Pp. 373.§ (1) bekezdése alapján a fellebbezésben és a másodfokú eljárásban nemperes eljárások esetén a kérelmet, a viszontkérelmet, illetve az ellenkérelmet megváltoztatni nem lehet, utólagos bizonyításnak nincs helye. Ebből következően a kérelmezett viszontkérelem, illetve ellenkérelem-változtatásai hatálytalanok, azokat vizsgálni nem lehet.
- [52] Értelemszerűen nem lehetett az elsőfokú eljárás tárgya, hogy a határozat jogerőre emelkedette, így arra a másodfokú eljárásban sem lehet hivatkozni, ellenkező esetben a kétfokú eljárás egyfokúvá válna.
- [53] A kék szalag viselése vonatkozásában a kérelmezők előadták, hogy a kérelmezett által kifogásolt kék szalag egy több évtizedes szimbóluma a pedagógusoknak, így annak viselésére irányuló felhívás nem politikai indíttatású.
- [54] A kérelmezett azon fellebbezési előadása, miszerint kérte a kérelmezők eltiltását a jövőbeli jogsértő magatartástól, jelen perbeli nemperes eljárásban nem tárgyalható, ezért ezt a kérelmet vissza kell utasítani a Pp. 367.§ (1) bekezdése alapján.
- [55] A kérelmezők előadták, hogy a művelődéshez való jog kétségtelenül az Alaptörvény által is védett alapvető jog, ugyanakkor az Alaptörvény XVII. cikk (2) bekezdése a munkavállalók munkabeszüntetéshez való jogát is rögzíti. Előadták, hogy a művelődéshez való jog nem a lakosságot alapvetően érintő szolgáltatás, hiszen annak arányos időszakos korlátozása semmilyen pótolhatatlan veszteséget nem jelent, és kárt sem okoz.
- [56] Hivatkoztak arra, hogy a Covid-19 járványhelyzet időszakában éppen a kérelmezett az, aki a köznevelési intézmények járványügyi protokollját oly módon alakítja, amely a digitális oktatást egy ideig a 12 éven felüliek, illetve január 15. óta már a 12 éven aluliak számára sem teszi lehetővé.
- [57] A kérelmezők előadták, hogy az elsőfokú végzés hatályon kívül helyezése a Pp. 380.§ c) pontja alapján kizárólag súlyos formai hiba esetére vonatkozik. A kérelmezett által felhozott

érv nem érinti az elsőfokú döntés formaiságát, az a kérelmezett előadásával ellentétben az elsőfokú végzés tartalmát érinti.

- [58] A kérelmezők előadták, hogy 2022. január 27-én 12 óráig megtették az előzetes sztrájkban résztvevők várható létszámára vonatkozó tájékoztatásokat és ugyanezen a napon a szülők is kaptak tájékoztatást a várható 2022. január 31-i kétórás sztrájkról.
- [59] Hivatkozott arra, hogy a Sztrájk törvény 4. § (3) bekezdése szerinti még elégséges szolgáltatás mértékének és feltételeinek meghatározása, annak megállapodásba foglalása a Kormány kijelölt képviselőjének és a kérelmezőnek is ugyanannyira feladata és érdeke. E körben pedig egyértelműen és tényszerűen igazolható, hogy a kérelmezett nem a megállapodásra törekedett és azt igyekezett megakadályozni. A lefolytatott bizonyítási eljárás során egyértelműen megállapítható volt, hogy a kérelmezők együttműködésre törekedtek, a javaslataik megfogalmazása során a lehetőségekhez képest a legnagyobb engedményt tették. A kérelmező előadta, hogy járványügyi szempontból sehol sem alakultak ki kockázatos helyzetek annak ellenére sem, hogy a kérelmezett a központilag kiadott utasításaival minden tőle telhetőt megtett azért, hogy a sztrájk időtartama alatt minden gyermek az iskolákban, óvodákban tartózkodjon.

A másodfokú bíróság döntése és jogi indokai

- [60] A kérelmezett elsődleges, másodlagos, valamint a kérelmezők jövőbeni magatartástól való eltiltásra vonatkozó fellebbezési kérelme megalapozatlan. A kérelmezett harmadlagos fellebbezési kérelme megalapozott a sztrájk jogellenességének megállapítása vonatkozásában.
- [61] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást megállapította, a bizonyítási eljárást lefolytatta, azonban az érdemi döntésével nem értett egyet, ezért a Pp. 383.§ (2) bekezdése alapján megváltoztatta és megállapította, hogy a 2022. január 31. napján megtartott sztrájk jogellenes volt.
- [62] A másodfokú bíróság a fellebbezés kapcsán az alábbiakra mutat rá:
- [63] A másodfokú bíróság álláspontja szerint megalapozatlan a kérelmezett azon hivatkozása, hogy a Pp. 176.§ (1) bekezdés f) pontja alapján vissza kellett volna utasítani a kérelmet és ez alapján kérte az eljárás megszüntetését. A másodfokú bíróság álláspontja szerint téves azon hivatkozás, hogy a kérelem benyújtásának időpontjában is látszott, hogy az igény 2022. január 31. napjára vonatkozóan bírósági úton nem lesz érvényesíthető. A Pp. 176.§-a meghatározza, hogy mely esetekben lehet visszautasítani a keresetlevelet és a kérelmezett ezen hivatkozása egyik pontban foglaltakat sem elégíti ki.
- [64] A kérelmezett másodlagos fellebbezési kérelme is megalapozatlan, figyelemmel arra, hogy az elsőfokú eljárás során nem történt olyan súlyos eljárási szabálysértés, amely a Pp. 380.§-a alapján a végzés hatályon kívül helyezését eredményezné.

A Pp. 380.§-a azt mondja ki, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét végzéssel hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja, ha

- a) az elsőfokú bíróság nem volt szabályszerűen megalakítva,
- b) az ítélet meghozatalában olyan bíró vett részt, akivel szemben a törvény értelmében kizáró ok áll fenn, vagy
- c) az ítélet olyan orvosolhatatlan formai hiányosságban szenved, amely miatt érdemi felülbírálatra alkalmatlan.

[65] A Pp. 381.§-a szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét végzéssel hatályon kívül helyezheti és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasíthatja, ha szükséges az elsőfokú eljárás megismétlése vagy kiegészítése, mert az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése az ügy érdemi döntésére kihatott és annak orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges vagy nem ésszerű.

[66] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a kérelmezett fellebbezésében megjelölt, az elsőfokú bíróság által elkövetett adminisztratív hibák nem olyan mértékűek, amely megalapoznák a határozat hatályon kívül helyezését.

[67] A másodfokú bíróság a sztrájk jogellenessége kapcsán az alábbiakat állapította meg.

[68] A sztrájkról szóló 1989. évi VII. törvény (Sztrájk törvény) 2. §-a szerint sztrájk kezdeményezhető, ha

- a) a vitatott kérdést érintő kollektív munkaügyi vitában megtartott egyeztető eljárás hét napon belül nem vezet eredményre, vagy
- b) az egyeztető eljárás a sztrájkot kezdeményezőnek fel nem róható ok miatt nem jött létre.

[69] A 3. § (1) bekezdés szerint jogellenes a sztrájk:

- a) ha az 1.§ (1) bekezdésébe, (3) bekezdésébe, 2. § (1) bekezdésébe, vagy a 4.§ (2) bekezdésébe ütközik;
- b) Alaptörvénybe ütköző cél érdekében;
- c) olyan egyedi munkáltatói intézkedéssel vagy mulasztással szemben, amelynek megváltoztatására vonatkozó döntés bírósági hatáskörbe tartozik;
- d) kollektív szerződésben rögzített megállapodás megváltoztatása érdekében a kollektív szerződés hatályának ideje alatt.

[70] A 4.§ (1) bekezdés szerint a sztrájk ideje alatt az ellenérdekű felek további egyeztetést folytatnak a vitás kérdések rendezésére, illetve kötelesek gondoskodni a személy- és vagyonvédelemről.

[71] A 4. § (2) bekezdése kimondja, hogy annál a munkáltatónál, amely a lakosságot alapvetően érintő tevékenységet végez – így különösen a közforgalmú tömegközlekedés és távközlés

terén, továbbá az áram, a víz, a gáz és egyéb energia szolgáltatását ellátó szerveknél – csak úgy gyakorolható a sztrájk, hogy az a még elégséges szolgáltatás teljesítését nem gátolja.

- [72] A 4.§ (3) bekezdése értelmében a még elégséges szolgáltatás mértékét és feltételeit törvény megállapíthatja. Törvényi szabályozás hiányában a sztrájkot megelőző egyeztetés során kell a még elégséges szolgáltatás mértékéről és feltételeiről megállapodni; ebben az esetben a sztrájk akkor tartható meg, ha a felek a megállapodást megkötötték, vagy ennek meghíúsulása esetén, bármelyikük kérelmére a munkaügyi perben eljáró bíróság jogerős határozata megállapította a még elégséges szolgáltatás mértékét és feltételeit.
- [73] A kérelmezett arra hivatkozott a fellebbezésében, hogy jogerős bírói határozat hiányában tartották meg a sztrájkot, így az jogellenes.
- [74] A Pp. 373. § (2) bekezdése kimondja, hogy a fellebbezésben új tény állítására akkor kerülhet sor, ha az új tény a fél önhibáján kívüli okból, az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztését követően jutott a fellebbező fél tudomására, vagy következett be, feltéve, hogy az elbírálás esetén ránézve kedvezőbb ítéletet eredményezhetett volna. Figyelemmel arra, hogy a kérelmezett az elsőfokú eljárás során ebben a körben nem terjesztett elő ellenkérelmet, ezért e körben a másodfokú bíróságnak vizsgálnia kellett, hogy ezen fellebbezési előadás olyan új tény, amely megalapozza az ellenkérelem-változtatást.
- [75] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a kérelmezett megengedett ellenkérelem-változtatást terjesztett elő, figyelemmel arra, hogy az elsőfokú eljárás során nem lehetett tudomása arról, hogy az elsőfokú határozat mely időpontban emelkedik jogerőre, és ehhez képest a kérelmezők megtartják-e a sztrájkot vagy sem. Ezért a másodfokú bíróságnak ezen fellebbezési előadást érdemben el kellett bírálnia.
- [76] A másodfokú bíróság rámutat arra, hogy a fellebbezés elbírálása során kiemelkedő jelentősége van annak, hogy a kérelmezők besorolhatók-e a Sztrájk törvény 4.§ (2) bekezdésében meghatározott, lakosságot alapvetően érintő tevékenységet végzők körébe.
- [77] A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban Nkt.) 7. § (1) bekezdésben foglalt intézmények a köznevelési rendszer intézményei.
- [78] Az Nkt. 4.§ 14.a) pontja határozza meg a köznevelési alapfeladatokat, melyek között megtalálható pl. az általános iskolai nevelés-oktatás, gimnáziumi nevelés-oktatás, szakgimnáziumi nevelés-oktatás, szakiskolai nevelés-oktatás, készségfejlesztő iskolai nevelés, oktatás.
- [79] A fentiek alapján a másodfokú bíróság álláspontja szerint a munkáltató a lakosságot alapvetően érintő tevékenységet végzők közé tartozik. A Sztrájk törvény 4.§ (2) bekezdése szerint csak úgy gyakorolható a sztrájk, hogy az a még elégséges szolgáltatás teljesítését ne gátolja, azaz a még elégséges szolgáltatás mértékét vagy a felek megállapodásának kell tartalmaznia, vagy pedig arról jogerős bírósági határozatnak kell döntenie. Ennek hiányában a

sztrájk nem gyakorolható, hiszen a jogszabályi rendelkezés azt mondja ki, hogy a sztrájk a még elégséges szolgáltatás teljesítését ne gátolja, azaz feltétel az elégséges szolgáltatás tárgyában történt megállapodás, vagy jogerős bírói döntés.

- [80] A Sztrájk törvény 5.§ (1) bekezdése kimondja, hogy a sztrájk jogszerűségének, illetve a 3.§ szerinti jogellenességének megállapítását az kérheti, akinek a jogszerűség vagy a jogellenesség megállapításához jogi érdeke fűződik. E törvényi rendelkezésből egyértelmű, hogy a jogalkotó nem kizárólag a Sztrájk törvény 3.§-a szerinti jogellenességet tartja vizsgálандónak a sztrájk jogszerűségének megállapítása során, hanem a Sztrájk törvényben meghatározott egyéb rendelkezéseket is.
- [81] A Sztrájk törvény rendelkezéseinek együttes értelmezése során megállapítható, hogy a 4.§ (2) bekezdésének megsértése a 3.§ (1) bekezdés a) pontja alapján jogellenességet von maga után. A 4.§ (2) bekezdése ugyanis kifejezetten rögzíti, hogy csak úgy gyakorolható sztrájk, hogy a még elégséges szolgáltatás teljesítését ne gátolja. E törvényi megfogalmazásból az következik, hogy a még elégséges szolgáltatás mértékében vagy a feleknek kell megállapodni, vagy a bíróság jogerős határozatának kell arról döntenie.
- [82] A sztrájkjog gyakorlásának egyes kérdéseiről szóló 1/2013.(IV.8) KMK vélemény rögzíti a még elégséges szolgáltatás körében azon követelményt, hogy a munkabeszüntetés (a még elégséges szolgáltatás mértékéről és feltételeiről való megállapodás hiányában) jogszerűen nem kezdődhet el, ezért ez esetben a sztrájk jogszerűségének, illetve jogellenességének megállapítása iránti kérelem elbírálásának célszerűen meg kell előznie a még elégséges szolgáltatás mértékéről és feltételeiről való döntést.
- [83] A másodfokú bíróság kiemeli, hogy az Alaptörvény XVII. cikke rögzíti, hogy a munkavállalók és a munkaadók – a munkahelyek biztosítására, a nemzetgazdaság fenntarthatóságára és más közösségi célokra is figyelemmel – együttműködnek egymással. A másodfokú bíróság álláspontja szerint ezen rendelkezés mindkét félre kötelezettséget ír elő. A kérelmezők tudomással bírtak arról, hogy a sztrájk megtartásának időpontjában nem volt jogerős bírósági döntés a még elégséges szolgáltatás tárgyában, így az együttműködési kötelezettségüket is megszegték, mivel a még elégséges szolgáltatás jogerősen megállapított tartalmáról nem bírtak tudomással.
- [84] A másodfokú bíróság kiemeli, hogy a sztrájk jogszerűségének elbírálása kapcsán kiemelt jelentősége van a jogbiztonság követelményének. Az Alkotmánybíróság rámutatott arra, hogy a jogállamiság egyik legfontosabb eleme a jogbiztonság, amely megköveteli, hogy a jogalanyoknak meglegyen a tényleges lehetőségük arra, hogy magatartásukat a jog előírásaihoz tudják igazítani. [34/2014. (XI.14.) AB határozat, Indokolás (71)].
- [85] Figyelemmel arra, hogy 2022. január 31-én jogerős bírósági határozat még nem döntött a még elégséges szolgáltatás mértékéről, így a megtartott sztrájk jogellenes.

- [86] A kérelmezettnek a vírushelyzetre vonatkozó fellebbezési hivatkozása azonban megalapozatlan. Az Alaptörvény XVII. cikk (2) bekezdése rögzíti a munkavállalók munkabeszüntetési jogát. Az Alaptörvény 54. cikk (1) bekezdése szerint különleges jogrendben az alapvető jogok gyakorlása – a II. és a III. cikkben, valamint a XXVIII. cikk (2)-(6) bekezdésében megállapított jogok kivételével – felfüggeszhető vagy az I. cikk (3) bekezdése szerinti mértéken túl korlátozható. A másodfokú bíróság rámutat arra, hogy az oktatás-nevelés területen a sztrájk vonatkozásában nem született olyan korlátozó jogszabályi rendelkezés, mint a veszélyhelyzet során a légi közlekedés biztonságának megőrzése és a COVID- elleni védekezéshez elengedhetetlen eszközök zökkenőmentes szállítása érdekében szükséges intézkedésekről szóló 446/2021.(VII.26.) Korm. rendelet. Ennek következtében a sztrájk abból a szempontból nem volt jogellenes, hogy pandémiás helyzet állt fenn a megtartásakor.
- [87] A másodfokú bíróság nem fogadta el a fellebbező fél által a Nemzeti Népegészségügyi Központ által készített szakvéleményt, mivel a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint az egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvény (Bnpt.) 1.§ (8) bekezdése szerint az eljárásban magánszakértő alkalmazásának nincs helye.
- [88] Figyelemmel arra, hogy a másodfokú bíróság azon okból állapította meg a sztrájk jogellenességét, miszerint jogerős bírósági határozat a sztrájk időpontjában még nem létezett, ezért az egyes sztrájk követelések érdemi felülbírálata nem volt lehetséges és szükséges, így nem vizsgálta az egyes sztrájk követelések jogszerűségét, illetve jogellenességét.
- [89] A másodfokú bíróság álláspontja szerint megalapozatlan a kérelmezettnek arra vonatkozó kérelme, hogy a Fővárosi Ítéltábla a jövőre nézve tiltsa el a kérelmezőket attól, hogy a sztrájk jogszerűsége vagy a még elégséges szolgáltatás tárgyában hozott bírósági határozat jogerőre emelkedését megelőzően sztrájkot tartsanak. A kérelmezett nem jelölte meg ezen fellebbezési kérelmének a jogalapját, de jogszabályi felhatalmazás hiányában a bíróságnak nincs is arra hatásköre, hogy a sztrájk vonatkozásában bármilyen, a jövőben bekövetkező magatartást megtiltsa. A bíróságnak az adott kérelemről, illetve a kérelemben szereplő sztrájkokról kellett döntenie.

Záró rész

- [90] A másodfokú bíróság a kérelmezőket a Pp. 82.§-a, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ alapján kötelezte első-, és másodfokú perköltség viselésére.
- [91] A felek az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5.§ (1) bekezdés c) pontja szerint teljes személyes illetékmentességet élveznek, ezért az eljárási és a fellebbezési illetéket az állam viseli a Pp. 102.§ (6) bekezdése alapján.
- [92] A másodfokú bíróság a végzést a Pp. 391.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[93] A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Pp. 365.§-a zárja ki.

Budapest, 2022. február 10.

dr. Vajas Sándor s.k.
a tanács elnöke

dr. Kovács Edit s.k.
előadó bíró

dr. Bicskei Ildikó s.k.
bíró